

Asia: VN/9441/2025

Lausuntopyyntö: luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi avaruustoiminnasta annetun lain sekä maa-asetusta ja eräistä tutkista annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään.

Yleiset huomionne esityksestä ja sen keskeisistä tavoitteista?

Arvioitteko lakiehdotuksilla olevan joitain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, millaisia?

Antaako esitysluonnos riittävän kuvan lakiehdotusten vaikutuksista yrityksille?

Antaako esitysluonnos riittävän kuvan lakiehdotusten vaikutuksista viranomaisille?

Lausunto on toimitettu kokonaisuudessaan sähköpostilla kirjaamoon. Tiivistäen:

Kuva Space Oy ("Kuva Space") kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi avaruustoiminnasta annetun lain sekä maa-asetusta ja eräistä tutkista annetun lain muuttamisesta ("esitysluonnos") ja lausuu kunnioittaen seuraavaa:

Kuva Space yhtyy ICEYE Oy:n antamaan perusteelliseen lausuntoon. Kuva Space ja ICEYE Oy harjoittavat hyvin pitkälti samanlaista avaruustoimintaa.

Kuva Spacen kanta on että lupahallinnon ja valvonnan tehtävien siirtäminen ja keskittäminen Traficomiin ei ole perusteltua, mutta pitää samalla useita avaruustoimintalakiin tehtäviä muutoksia tervetulleina eräin tarkennuksin (ks. ICEYE Oy:n lausunto). Kuva Spacen näkemyksen mukaan avaruustoiminnan lupa- ja valvontavastuu on toteutunut erinomaisesti työ- ja elinkeinoministeriön alaisuudessa.

Toimialaa ei ole kuultu ennen esitysluonnoksen antamista. On poikkeuksellista, että lupa- ja valvontavastuiden siirron hyödyistä on täysin vastakkaiset näkemykset viranomaisten ja toimijakentän välillä. Hallituksen esitysluonnoksen mukaisesti viranomaispuolella katsotaan, että lupa- ja valvontavastuiden siirto on toimialalle hyödyksi, kun taas ICEYE Oy:n, Kuva Spacen ja tietyistä muidenkin alan toimijoiden näkökulmasta siirto ei hyödytä toimialaa, vaan pikemminkin haittaa sitä.

Kuva Space lausuu lisäksi kunnioittaen seuraavaa:

Nykyinen maa-asemalaki on aiheuttanut tulkinnallisia eroja Kuva Spacen ja Traficomien välillä. Kuva Space on pyytänyt lakiin tarkennusta, mutta sitä ei ole kuitenkaan lainkaan huomiotu hallituksen esityksessä.

Maa-asemiin liittyvä lakiehdotus ei ota huomioon sitä esiin tullutta ongelmaa, että maa-asemadata on määritelty laissa niin epäselvästi ja tulkinnanvaraisesti, että lupaviranomaisella ja maa-asema/avaruuslaiteoperaattoreilla on aivan erilainen käsitys siitä miten laajasti maa-asemadatan käsitettä tulisi tulkita.

Lupaviranomainen on tulkinnut lakia siten, että jos maa-aseman Suomeen rekisteröity toiminnanharjoittaja on sama taho kuin palveltavien satelliittien Suomeen rekisteröity avaruustoiminnanharjoittaja, maa-asemadatan käsite laajenee hyvin kattavaksi.

Nykyisen Traficomien tulkinnan mukaan tällaisen satelliittioperaattorin tuottama kaukokartoitusdata katsotaan avaruustoimintalain kuvaaman kaukokartoitusdatan lisäksi maa-asemalain kuvaamaksi maa-asemadataksi. Tämä aiheuttaa vaatimuksia mm. asiakkaiden tuntemiseen liittyen. Kyseiset vaatimukset koskevat viranomaisen tulkinnan mukaan kaikkia kaukokartoitusasiakkaita, joita voi kaukokartoitustoimijalla olla esimerkiksi kymmeniä tuhansia. Vastaavaa ongelmaa ei synny, jos sama kaukokartoitusoperaattori ei käytä omaa maa-asemaa Suomessa, vaan ostaa sen palveluna toiselta suomalaiselta maa-asemaoperaattorilta, perustaa maa-asemansa itse muihin maihin tai käyttää ulkomaisia maa-asemaoperaattoreita. Kuva Spacen näkemyksen mukaan tämä ei ole loogista ja voi aiheuttaa merkittävää haittaa sen liiketoiminnalle tulevaisuudessa, mikäli yritys jatkaa omien maa-asemien operointia Suomessa.

Miten arvioitte viranomaisten tiedonsaantia ja tiedonluovutusta koskevia ehdotuksia?

Ovatko esityksen poikkeukset salassapitosäännöksistä toisaalta riittävän rajatut ja toisaalta riittävän kattavat, jotta lupamenettelyssä pystytään tarkoituksenmukaisesti arvioimaan kansallisen turvallisuuden näkökulma?

-

Miten arvioitte ehdotettuja säännöksiä valtiosääntöoikeudellisten reunaehtojen näkökulmasta?

Onko esityksessä otettu riittävästi huomioon kansallisen turvallisuuden näkökulma?

-

Kommenttinne avaruusesineiden ja avaruustoiminnan siirtämistä toiselle koskevasta säännösehdotuksesta ja perusteluista (avaruustoimintalain ehdotettu 11 §)?
Miten arvioitte valtion takautumisoikeuden enimmäismäärän suuruutta ja riittävyttä avaruustoimintalain 7 §:n osalta?

-

Kommenttinne ehdotetusta seuraamusmaksun määrittämisestä koskevasta maa-asemista ja eräistä tutkista annetun lain säännöksestä (17 a §)?

Miten arvioitte ehdotettua seuraamusmaksun enimmäismäärää (molemmissa laeissa)?

Miten arvioitte seuraamusmaksujen määrittämisestä viranomaisille niissä tilanteissa, kun viranomainen harjoittaa kaupallista toimintaa tämän lain nojalla myönnetyn luvan mukaisesti? Miten asiaan vaikuttaa se, että kyseinen viranomaisen toiminta on lakisääteistä?

-

Kommenttinne ehdotetusta avaruustoimintalain voimaantulosta sekä ehdotetuista siirtymäsäännöksistä?

-

Tikka Tuomas
Kuva Space Oy